

Vec C-469/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

19. jún 2019

Vnútroštátny súd:

Bundesgerichtshof

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. máj 2019

Navrhovateľka a účastníčka podávajúca kasačný opravný prostriedok:

All in One Star Ltd

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Opravný prostriedok proti odmietnutiu zápisu pobočky spoločnosti registrovanej v Spojenom kráľovstve do nemeckého obchodného registra, ktoré sa zakladalo na tom, že pri prihlásení pobočky do obchodného registra nebola uvedená výška základného imania spoločnosti a nebolo zaručené, že došlo k poučeniu o neobmedzenej povinnosti poskytnúť súdu informácie podľa nemeckého práva.

Predmet a právny základ návrhu

Predmet: Výklad článku 30 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017 týkajúcej sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností, ako aj článkov 49 a 54 ZFEÚ

Právny základ: Článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Bráni článok 30 smernice (EÚ) 2017/1132 vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej na účely zápisu pobočky spoločnosti s ručením obmedzeným so sídlom v inom členskom štáte do obchodného registra je potrebné uviesť výšku základného imania alebo porovnateľnú hodnotu imania?

2. a) Bráni článok 30 smernice (EÚ) 2017/1132 vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej konateľ spoločnosti žiadajúci o zápis pobočky spoločnosti s ručením obmedzeným so sídlom v inom členskom štáte do obchodného registra musí podať vyhlásenie, že v jeho osobe nespočíva žiadna prekážka jeho vymenovania podľa vnútroštátneho práva v podobe súdneho alebo úradného zákazu výkonu profesijnej alebo obchodnej činnosti, ktorá sa celkom alebo čiastočne zhoduje s predmetom podnikania spoločnosti, alebo v podobe právoplatného odsúdenia za určité trestné činy, a že v tejto súvislosti bol poučený notárom, porovnateľným právnym poradcom alebo konzulárnym úradníkom o svojej neobmedzenej povinnosti poskytnúť súdu informácie?

b) V prípade zápornej odpovede na druhú otázku písm. a):

Bránia články 49 a 54 ZFEÚ vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej konateľ spoločnosti žiadajúci o zápis pobočky spoločnosti s ručením obmedzeným so sídlom v inom členskom štáte do obchodného registra musí podať takéto vyhlásenie?

Uvedené predpisy práva Únie a judikatúra Únie

ZFEÚ, články 49 a 54

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017 týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností (Ú. v. EÚ L 169, 2017, s. 46; ďalej len „smernica 2017/1132“), článok 30;

Jedenásta smernica Rady 89/666/EHS z 21. decembra 1989 o požiadavkách na prístupenie údajov týkajúcich sa pobočiek zriadených v určitom členskom štáte určitými druhmi obchodných spoločností, ktoré sa spravujú právom iného štátu (Ú. v. ES L 395, 1989, s. 36; Mim. vyd. 17/001, s. 100; ďalej len „smernica 89/666“), článok 2;

Rozsudok Súdneho dvora z 9. marca 1999, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126 (ďalej len „rozsudok Centros“), bod 38;

Rozsudok Súdneho dvora z 30. septembra 2003, Inspire Art, C-167/01, EU:C:2003:512 (ďalej len „rozsudok Inspire Art“), body 69, 70, 106, 133, 135, 140;

Rozsudok Súdneho dvora z 1. júna 2006, innoventif, C-453/04, EU:C:2006:361 (ďalej len „rozsudok innoventif“), bod 33 a nasl.

Uvedené vnútroštátne predpisy

Handelsgesetzbuch (obchodný zákonník, ďalej len „HGB“) v znení platnom od 1. novembra 2008 (zákon z 23. októbra 2008, BGBl. I s. 2026), § 13e a § 13g;

Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (zákon o spoločnostiach s ručením obmedzeným, ďalej len „GmbHG“) v znení platnom od 1. novembra 2008 (zákon z 23. októbra 2008, BGBl. I s. 2026), § 6, § 8, § 10 a § 82;

Gesetz über das Zentralregister und das Erziehungsregister (zákon o centrálnom registri a o registri opatrení uložených mladistvým, ďalej len „BZRG“) v znení platnom od 29. júla 2017 (zákon z 18. júla 2017, BGBl. I s. 2732), § 41 a § 53.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Spoločnosť All in One Star Ltd. (ďalej len „All in One Star“) je súkromná Company limited by shares (spoločnosť s ručením obmedzeným) zapísaná do obchodného registra Companies House pre Anglicko a Wales v Cardiffe 30. októbra 2013 s miestom sídla v Great Bookhame (Spojené kráľovstvo). Táto spoločnosť v marci 2014 požiadala Amtsgericht – Registergericht – Frankfurt am Main (Okresný súd Frankfurt nad Mohanom ako registrový súd, Nemecko) o zápis pobočky do obchodného registra. Registrový súd spoločnosti All in One

Star oznámil, že žiadosti o zápis nemožno vyhovieť okrem iného z týchto dôvodov: Výška základného imania spoločnosti All in One Star nie je uvedená, čo je v rozpore s ustanoveniami § 13g ods. 3 HGB v spojení s § 10 ods. 1 prvou vetou GmbHG. Okrem toho *Director* a jediný spoločník spoločnosti All in One Star v žiadosti o zápis síce vyhlásil, že v jeho osobe nespočíva žiadna okolnosť, ktorá by bránila jeho vymenovaniu za orgán spoločnosti podľa § 6 ods. 2 druhej vety bodu 2 a bodu 3 tretej vety GmbHG, avšak v rozpore s § 13g ods. 1 a ods. 2 druhou vetou HGB v spojení s § 8 ods. 3 GmbHG neuviedol, že v tejto súvislosti bol poučený aj o svojej neobmedzenej povinnosti poskytnúť súdu informácie.

- 2 Oberlandesgericht (Vyšší krajský súd, Nemecko) zamietol odvolanie spoločnosti All in One Star proti námietkam registrového súdu. Spoločnosť All in One Star proti tomu podala kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

O prvej prejudiciálnej otázke

- 3 Vzniká otázka, či povinnosť spoločnosti All in One Star vyplývajúca z relevantných nemeckých právnych predpisov, aby uviedla výšku svojho základného imania alebo výšku porovnateľnej hodnoty imania v rámci žiadosti o zápis jej pobočky, je zlučiteľná s článkom 30 smernice 2017/1132.
- 4 Skutočnosť, že smernica 2017/1132 nadobudla účinnosť až 20. júla 2017, a teda až v priebehu konania o kasačnom opravnom prostriedku, nebráni jej uplatneniu na žiadosť o zápis pobočky spoločnosti All in One Star, pretože vnútroštátny súd musí v konaní o kasačnom opravnom prostriedku uplatniť právo, ktoré je platné v čase vydania jeho rozhodnutia.
- 5 Článok 30 smernice 2017/1132 obsahuje katalóg dokumentov a údajov, ktorých zverejnenie možno podľa práva členského štátu žiadať v súvislosti s pobočkami spoločností z iných členských štátov. Zverejnenie výšky základného imania alebo porovnateľnej sumy imania nie je výslovne uvedené v článku 30, a to ani medzi povinne zverejňovaným obsahom podľa odseku 1, ani medzi fakultatívne zverejňovaným obsahom podľa odseku 2. Členským štátom by sa tak podľa smernice mohlo zabrániť v tom, aby na účely žiadosti o zápis pobočky žiadali uvedenie základného imania spoločnosti.
- 6 V prospech takéhoto zakazujúceho výkladu by mohla svedčiť skutočnosť, že Súdny dvor v rozsudku Inspire Art (body 69 a 70) v súvislosti s článkom 2 smernice 89/666 – ako ustanovením, ktoré je obsahovým predchodcom článku 30 smernice 2017/1132 – rozhodol, že tam uvedený katalóg opatrení, ktoré sa majú zverejniť, je taxatívny a členské štáty vo vzťahu k pobočkám nemôžu stanoviť žiadne iné opatrenia, ktoré sa majú zverejniť, ako tie, ktoré sú uvedené v smernici 89/666. Táto judikatúra sa primerane uplatní aj na obsahovo nezmenenú právnu úpravu v článku 30 smernice 2017/1132.

- 7 Smernica 2017/1132 okrem toho v prípade samotnej spoločnosti [článok 14 písm. e)] a v prípade žiadosti o zápis pobočiek spoločností z tretích štátov [článok 37 písm. e)] výslovne stanovuje zverejnenie hodnoty imania. Z toho možno vydedukovať, že v prípade pobočiek spoločností z členského štátu sa úmyselne upustilo od povinnosti uviesť hodnotu imania.
- 8 Aj odôvodnenie 18 smernice 2017/1132 by mohlo svedčiť o tom, že smernica v prípade pobočiek z členských štátov úmyselne nestanovuje žiadnu – ani len fakultatívnu – povinnosť zverejnenia imania spoločnosti, lebo túto informáciu možno v rámci Európskej únie získať prostredníctvom lustrovania v registri spoločnosti vedenom v členskom štáte.
- 9 Vnútroštátny súd sa však vzhľadom na rozsudok innoventif (bod 33 a nasl.) prikláňa k tomu, že požadovanie zverejnenia základného imania resp. porovnateľnej hodnoty imania je v súlade so smernicou, ak tento údaj je aj súčasťou aktu o založení spoločnosti, ktorého úplné zverejnenie možno žiadať podľa článku 30 ods. 2 písm. b) smernice 2017/1132.
- 10 Z rozsudku innoventif možno odvodiť, že požadovanie zverejnenia údajov alebo dokumentu, ktorý síce nie je výslovne uvedený v katalógu opatrení, ktoré sa majú zverejniť, ale je súčasťou niektorého z týchto údajov alebo dokumentov, konkrétne aktu o založení spoločnosti uvedeného v katalógu opatrení, ktoré sa zverejňujú fakultatívne, a preto v prípade úplného zverejnenia aktu o založení ho treba nutne tiež zverejniť, je zlučiteľné so smernicou 89/666 resp. s ustanoveniami v smernici 2017/1132, ktoré ju nahradili.

O druhej prejudiciálnej otázke

- 11 V súvislosti s druhou námietkou registrového súdu týkajúcou sa chýbajúceho vyhlásenia *Directora* spoločnosti All in One Star o jeho poučení podľa § 13g ods. 1 a ods. 2 druhej vety HGB v spojení s § 8 ods. 3 GmbHG vzniká najprv otázka, či ustanovenia smernice 2017/1132 o povinnostiach zverejnenia v prípade žiadostí o zápis pobočiek sú uplatniteľné na tento údaj (otázka 2a). Ak to tak nie je, vzniká otázka, či požadovanie takéhoto vyhlásenia porušuje slobodu usadiť sa podľa článkov 49 a 54 ZFEÚ (otázka 2b).

O druhej otázke písm. a)

- 12 Keďže *Director* spoločnosti All in One Star v žiadosti o zápis pobočky vyhlásil iba to, že v jeho osobe nespočíva žiadna z osobných prekážok vymenovania uvedených v § 8 ods. 3 prvej vete v spojení s § 6 ods. 2 druhou vetou bodmi 2 a 3, ako aj treťou vetou GmbHG, nevyhlásil však, že bol aj poučený o svojej neobmedzenej povinnosti poskytnúť informácie podľa § 8 ods. 3 GmbHG, žiadosť o zápis nespĺňa požiadavky stanovené v § 13g ods. 2 druhej vete HGB v spojení s § 8 ods. 3 GmbHG.

- 13 Je otázne, či článok 30 smernice 2017/1132 bráni povinnosti zverejniť vyhlásenie o vykonanom poučení, stanovenej podľa vnútroštátneho nemeckého práva. Závisí to od toho, či vyhlásenie týkajúce sa údajov o osobnej spôsobilosti konateľa spoločnosti vôbec patrí do pôsobnosti smernice 2017/1132.
- 14 Keď nemecký zákonodarca zaviedol do vnútroštátneho nemeckého práva povinnosť podať vyhlásenie, že subjekt bol poučený, vychádzal z toho, že právna úprava nebola zahrnutá do pôsobnosti kedysi platnej smernice 89/666, lebo táto smernica neobsahovala ustanovenia o spôsobilosti zástupcu spoločnosti a obmedzovala sa na stanovenie povinného zverejňovania vzťahujúceho sa na vymenovanie, ukončenie funkcie a údaje o totožnosti zástupcu.
- 15 Podľa vnútroštátneho súdu však vyňatie údajov týkajúcich sa osobnej spôsobilosti konateľa z pôsobnosti smernice 89/666 resp. teraz platnej smernice 2017/1132 vzbudzuje pochybnosti vzhľadom na taxatívny charakter.
- 16 Ani smernica 86/666, ani smernica 2017/1132 neobsahujú výslovnú výnimku vo vzťahu k údajom týkajúcim sa osobnej spôsobilosti zástupcov spoločnosti. Podľa článku 1 smernice 2017/1132 jej predmet úpravy zahŕňa skôr všeobecne oblasť „požiadaviek na sprístupnenie údajov týkajúcich sa pobočiek zriadených v určitom členskom štáte určitými druhmi obchodných spoločností, ktoré sa spravujú právom iného štátu“. Navyše v odôvodnení 22 smernice 2017/1132 je (rovnako ako predtým v odôvodneniach smernice 89/666) vysvetlené, že táto smernica sa netýka povinnosti zverejňovania uloženej pobočkám na základe iných predpisov, napríklad pracovného práva s ohľadom na právo zamestnancov na informácie, daňového práva alebo na štatistické účely. Vo vzťahu k údajom týkajúcim sa osobnej spôsobilosti zástupcov spoločnosti však z odôvodnení nemožno odvodiť žiadne adekvátne vysvetlenie. Okrem toho proti ich vyňatiu z pôsobnosti smernice svedčí aj to, že smernica zaiste obsahuje ustanovenia o zverejňovaní osobných údajov, keďže podľa článku 30 ods. 1 písm. e) smernice 2017/1132 [resp. článku 2 ods. 1 písm. e) smernice 89/666] v prípade pobočiek spoločností z iných členských štátov treba zverejniť vymenovanie, ukončenie funkcie a údaje o totožnosti zástupcov spoločnosti. Vzhľadom na to je otázne, či všetky ostatné osobné údaje, najmä údaje týkajúce sa osobnej spôsobilosti konateľa, musia byť od začiatku vylúčené z pôsobnosti smernice.
- 17 Ak povinnosť podať vyhlásenie podľa § 13g ods. 2 druhej vety v spojení s § 8 ods. 3 GmbHG patrí do pôsobnosti smernice 2017/1132, potom je v rozpore so smernicou. Povinnosť podať takéto vyhlásenie totiž nepatrí medzi prípustné opatrenia, ktoré sa majú zverejniť, podľa článku 30 tejto smernice, a nemožno ju – na rozdiel od základného imania spoločnosti – zaradiť medzi žiadne z prípustných opatrení, ktoré sa majú zverejniť, uvedených v smernici. Keďže katalóg opatrení, ktoré sa majú zverejniť, uvedený v smernici je podľa rozsudku Inspire Art taxatívny, bolo by teda v rozpore so smernicou vyžadovať takéto vyhlásenie. Podľa rozsudku Inspire Art (bod 106) toto porušenie pravidiel zverejňovania uvedených v smernici nemožno odôvodniť. Registrový súd by preto nemohol odmietnuť žiadosť o zápis spoločnosti All in One Star z tohto dôvodu.

O druhej otázke písm. b)

- 18 Ak povinnosť podať vyhlásenie podľa § 13g ods. 2 druhej vety v spojení s § 8 ods. 3 GmbHG nepatrí do pôsobnosti smernice 2017/1132, potom vzniká otázka zlučiteľnosti tejto povinnosti s primárnym právom Európskej únie, konkrétne so slobodou usadiť sa podľa článkov 49 a 54 ZFEÚ.
- 19 Povinnosť podať vyhlásenie predstavuje obmedzenie slobody usadiť sa zaručenej v článkoch 49 a 54 ZFEÚ, lebo bez tohto vyhlásenia nedôjde k zápisu do obchodného registra, zápis je tak podmienený dodatočnými podmienkami a tým prinajmenšom potenciálne sťažený.
- 20 Podľa judikatúry Súdneho dvora (pozri napr. rozsudok Inspire Art, bod 133) sú vnútroštátne opatrenia, ktoré môžu brániť vo výkone základných slobôd zaručených ZFEÚ alebo spôsobiť, že tento výkon sa stane menej príťažlivým, môžu byť prípustné za splnenia štyroch prísnych podmienok: nie sú uplatňované diskriminačne, sú odôvodnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, sú spôsobilé zabezpečiť dosiahnutie tohto cieľa a nejdú nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie sledovaného cieľa.
- 21 Vnútroštátny súd má pochybnosti o tom, či sú tieto podmienky splnené v prípade vyhlásenia sporného v konaní vo veci samej, ktoré sa podľa § 13g ods. 1 a 2 HGB v spojení s § 8 ods. 3 GmbHG vyžaduje od konateľov spoločností so sídlom členskom štáte.
- 22 Je pravda, že § 13 ods. 1 a 2 HGB v spojení s § 8 ods. 3 GmbHG sa uplatňuje nediskriminačne, keďže konatelia tuzemských spoločností sú rovnako povinní podať takéto vyhlásenie (§ 8 ods. 3 GmbHG). Ustanovenie je odôvodnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, konkrétne ochranou veriteľa a ochranou čestnosti konania v obchode pred nespôsobilými zástupcami spoločnosti, pretože podanie vyhlásení uľahčuje registrovému súdu oznamovacie a preskúmovacie konanie tým, že vlastné rešerše súdu týkajúce sa napríklad existujúcich prekážok vymenovania, ktoré by boli inak potrebné, sa stanú postrádateľnými.
- 23 Ustanovenie by však mohlo ísť nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie sledovaných cieľov, lebo konateľom zahraničnej spoločnosti sa tým ukladá povinnosť podať vyhlásenie, a to dokonca pod hrozbou trestnej sankcie (§ 82 ods. 1 bod 5 GmbHG). V tejto súvislosti treba zohľadniť, že právna úprava § 13g ods. 2 druhej vety, § 13e ods. 3 druhej vety HGB sa vzťahuje na všetky zahraničné spoločnosti, ktoré sú založené v zahraničí zahraničným vedením a tam majú skutočné hlavné sídlo. Trvalý vnútroštátny právny stav vo vzťahu k prekážkam vymenovania konateľov tuzemských spoločností nemožno predpokladať v prípade tohto okruhu osôb, takže zahraniční konatelia, poznajúci právo štátu podľa miesta založenia spoločnosti, majú fakticky sotva možnosť podať pravdivé vyhlásenie. Navyše zahraničný konateľ by musel v konkrétnom prípade preskúmať, či okolnosti, ktoré podľa tamojšieho právneho poriadku

nebránili jeho vymenovaniu za konateľa, predsa len nemôžu viesť k zákazu vymenovania podľa nemeckého práva. Pri preberaní smernice 89/666 v rokoch 1992/1993 preto aj nemecký zákonodarca vychádzal z toho, že ustanovenie § 8 ods. 3 GmbHG nie je uplatniteľné na konateľov zahraničných spoločností, a preto vtedy úmyselne upustil od rozšírenia tejto povinnosti podať vyhlásenie na zahraničné spoločnosti.

- 24 Okrem toho najmä rozsudok Centros (bod 38) svedčí o tom, že spornú vnútroštátnu právnu úpravu nemožno odôvodniť. Povinnosť podať vyhlásenie podľa § 8 ods. 3 GmbHG má totiž v prejednávacom prípade iba preventívne zabezpečiť, aby prostredníctvom pobočiek neboli obchádzané tuzemské prekážky vymenovania a aby funkciu zástupcov spoločností v tuzemsku nevykonávali osoby, ktoré nie sú spôsobilé na riadne vykonávanie obchodných záujmov. Táto povinnosť tak slúži (iba) preventívnemu boju proti prípadnému zneužívaniu slobody usadiť sa a podvodom zástupcov spoločností, ktorí sú podľa tuzemského práva nespôsobilí. Podľa rozsudku Centros to však nemôže odôvodniť odmietnutie žiadosti o zápis pobočky.